

## **Nr 6.**

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium; given Stockholms slott den 26 november 1926.*

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.

**GUSTAF.**

*Johan C. W. Thyren.*

## F ö r s l a g

till

## L a g

### med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.

Med upphävande av vad i lag eller särskild författning finnes stadgat här-  
emot stridande förordnas som följer:

#### 1 §.

Stockholms stads konsistorium utgöres dels av dess större konsistorium, dels  
av dess mindre konsistorium.

Det större konsistoriet är sammansatt enligt de för sammansättningen av  
Stockholms stads konsistorium hittills gällande regler.

Det mindre konsistoriet består av pastor primarius såsom ordförande samt  
sex av det större konsistoriets ledamöter, utsedda på sätt i 3 § sägs av det  
större konsistoriet.

#### 2 §.

Stockholms stads större konsistorium handlägger och prövar ärenden, som  
av Konungen hänskjutits till det större konsistoriets avgörande eller yttrande,  
så ock ärenden angående utseende jämlikt 3 § av ledamöter i det mindre  
konsistoriet.

Övriga inom Stockholms stads konsistorium till avgörande eller yttrande  
förekommande ärenden handläggas och prövas av det mindre konsistoriet.

#### 3 §.

Vid val inom det större konsistoriet av ledamot i det mindre konsistoriet  
skola de i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863  
meddelade bestämmelser rörande val bland elektorer för utseende av lekman-  
ombud i kyrkomötet äga motsvarande tillämpning.

Uppdraget såsom ledamot av det mindre konsistoriet avser en tid av sex  
år. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag utgått, utses ny ledamot  
för den återstående uppdragstiden.

Ej må någon avsäga sig uppdrag att vara ledamot av det mindre konsi-  
storiet, med mindre han visar hinder, som Konungen godkänner.

4 §.

Ärkebiskopen äger taga säte och stämma i konsistoriet; och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 maj 1927, dock skall konsistoriet vara sammansatt enligt dessförinnan gällande bestämmelser vid handläggning och prövning av ärende, som konsistoriet redan före sagda dag haft under behandling.

Då ledamöter i det mindre konsistoriet första gången väljas, skola genom särskilda valförrättningar utses två ledamöter för sex år, två ledamöter för fyra år och två ledamöter för två år.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför  
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott  
den 4 september 1926.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, statsråden THYRÉN, MEURLING, HELLSTRÖM, ROSÉN,  
HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anför  
chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren:

»Nu gällande bestämmelser angående sammansättningen av Stockholms stads  
konsistorium härröra från senare delen av 1600-talet. I den instruktion för  
konsistoriet, vilken utfärdades den 16 december 1668, föreskrives sålunda:

Ändrad sam-  
mansättning  
av Stockholms  
stads kon-  
sistorium.

Stockholms stads konsistorium skall, icke mindre hädanefter än för detta  
av ålder, hava samma rättighet, anseende och myndighet som andra konsisto-  
rier i riket nu hava, och ingen utan ärkebiskopen allena undergiven vara, vilken  
bliver, som förr varit haver, den förnämste præses, vilken ock, när så om-  
tränger, skall göras räkenkap, och till honom de saker av konsistorium refe-  
reras, som hans censur behöva, men præses ordinarius bliver primarius pastor.  
Uti ärkebiskopens frånvaro skall ingen hava makt att hålla konsistorium, utan  
primarius pastor, som ordinarius præses är; han skall hava makt att samman-  
kalla ordinarios assessores, som äro pastores ordinarii ecclesiarum i staden  
och förstäderna och skall ingen av dessa hava makt att försitta kallelsen utan  
laga förfall, det han i tid skall tillkännagiva.

Förordningen den 11 februari 1687, huru med rättegång uti domkapitlen  
skall förhållas, innehåller under § 1:

Uti Stockholms stads konsistorium präsiderar ärkebiskopen, när han är till-  
städes, men eljest kyrkoherden i Stora kyrkan, som är ordinarius præses, vil-  
kens assessores äro alla pastores uti huvudkyrkorna i staden och på mal-  
marne.

De nu återgivna bestämmelserna hava så tolkats, att samtliga kyrkoherdar  
i Stockholms stads territoriella församlingar varit medlemmar av konsistoriet,  
varjämte på grund av särskilda kungl. brev kyrkoherdarna i tyska och fin-  
ska församlingarna varit tillförsäkrade säte och stämma i konsistoriet. I en-  
lighet härmed bestod konsistoriet intill slutet av förra århundradet, förutom  
av pastor primarius, av kyrkoherdarna i Stockholms sju gamla församlingar  
(Jakob, Klara, Adolf Fredrik, Hedvig Eleonora eller Östermalm, Ulrika Eleo-  
nora eller Kungsholmen, Katarina och Maria) jämte kyrkoherdarna i tyska och  
finska församlingarna.

På grund av församlingsdelning och inkorporering av angränsande landsbygdsområden har antalet kyrkoherdar i Stockholm därefter oavbrutet vuxit, och då även kyrkoherdarna i de nya församlingarna, på grund av ordalagen i de nyss återgivna bestämmelserna, samtliga ansetts berättigade till bisittarskap i konsistoriet, har detta slutligen kommit att bestå av ej mindre än tjugi ledamöter, pastor primarius inberäknad.

De svårigheter en dylik sammansättning tydligen måste medföra blevo tidigt föremål för uppmärksamhet inom konsistoriet, och efter framkomsten av flera olika förslag, för vilka det icke torde vara nödigt att här redogöra, tillsattes inom konsistoriet en kommitté för utredning av frågan.

Denna kommitté anförde i sitt utlåtande huvudsakligen följande:

Handlingarna till många av de ärenden, som skulle behandlas av konsistoriet, måste på förhand studeras. För handlingarnas cirkulation kunde beräknas åtgå en tid av minst en månad, varav följde, att viktiga och brådskande ärenden kunde bli otillbörligen fördröjda. Om för tids vinnande handlingarna ej cirkulerade utan framlades på konsistoriets bord för påseende, kunde det ej undvikas, att det för många av konsistoriets ledamöter stundom bleve omöjligt att verkligen studera dem. En ändring i konsistoriets sammansättning vore därför ett trängande behov och kunde ej få anstå, till dess en allmän ändring i konsistoriernas sammansättning bleve genomförd. Tiden för en sådan ändring vore ju mycket oviss. Kommitterade ville därför föreslå, att till dess nya, definitiva bestämmelser om konsistoriernas sammansättning kunde träffas, en ändring i Stockholms konsistorium måtte vidtagas, varigenom förhållandena före församlingsdelningarna återinfördes så nära som lämpligen borde ske, och hemställde därför, att framställning måtte göras till Kungl. Maj:t om sådan ändring i konsistoriets sammansättning, att det tillsvidare måtte bestå av, utom pastor primarius såsom självskriven ordförande, åtta präster, som nämndes av Kungl. Maj:t bland Stockholms kyrkoherdar på en tid av fem år efter ärkebiskopens och pastor primarii hörande. Varför en provisorisk anordning av kommitterade föresloges hade bland annat sin grund däri, att en sådan syntes kunna genomföras hastigare och utan det vidsträckta och tidsödande hörande av alla myndigheter, som vid ett förslag till definitiv reglering varit erforderlig.

Konsistoriet beslöt den 10 februari 1925 att ansluta sig till förslaget.

Den 18 februari 1925 sammanträdde den för 1925 års prästmöte i Stockholm utsedda beredningen, och upptog denna även här föreliggande fråga till behandling.

Utom nyss nämnda förslag, vilket av konsistoriet hänskjutits till yttrande av prästmötet, hade i ämnet väckts två motioner.

T. f. komministern N. J. Welinder hade hemställt, att prästmötet måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om framläggande för riksdag och kyrkomöte av förslag till provisorisk omgestaltning av Stockholms stads konsistorium i enlighet med följande riktlinjer: Konsistoriet består av pastor primarius (eventuellt Stockholms biskop) som självskriven ordförande och sex bisittare, därav tre präster och tre lekmän. En präst och en lekman, en av dem vice ordförande, utses för fem år av Kungl. Maj:t; två av vardera kategorien utses genom allmänna val för tre år, prästerna av samtliga i Stockholm tjänst-

görande präster, lekmännen av samtliga lekmanneledamöter i Stockholms territoriella församlingars kyrkoråd.

Vidare hade komministern N. Algård hemställt, jämte annat, att prästmötet måtte uttala önskvärdheten av att den av konsistoriet tillsatta kommittén måtte taga hänsyn utom till ledamöternas antal även till deras utgörande jämväl av lekmän.

Prästmötesberedningen hemställde, att prästmötet ville förklara sig instämma med konsistoriet i dess framställning.

Den 12 mars 1925 fattade prästmötet beslut i enlighet med beredningens hemställan, och den 14 juli 1925 gjorde konsistoriet framställning till Kungl. Maj:t i överensstämmelse med sitt tidigare beslut.

Över konsistoriets framställning hördes till en början samtliga Stockholms territoriella församlingar ävensom tyska och finska församlingarna. Det torde vara lämpligt att lämna en kortfattad redogörelse för de därvid avgivna yttrandena, beträffande vilka jag i övrigt anhåller att få hänvisa till handlingarna i ärendet.

Konsistoriets förslag biträdades av endast tre församlingar, varjämte en församling anslöt sig till detsamma utom i fråga om sättet för utseendet av bisittare, i vilket avseende val bland stadens kyrkoherdar förordades. För t. f. komministern Welinders förslag uttalade sig fyra församlingar, varjämte tre hade yrkanden, som åtminstone i princip anslöto sig till detta förslag. En församling uttalade sig för en begränsning av bisittarnas antal, men ansåg denna böra ske på något annat sätt än det av konsistoriet föreslagna. En församling uttalade sig i allmänhet för en omorganisation av konsistoriet med lekmannelement utan att angiva några närmare riktlinjer. Sju församlingar slutligen ansågo någon ändring icke vara av behovet påkallad eller ock, att en sådan icke för närvarande borde ske, utan först i sammanhang med frågan om Stockholms utbrytande till eget stift.

Bland de församlingar, som avstyrkte en förändring, märkas särskilt tyska och finska församlingarna.

*Tyska* församlingen kände sig ej övertygad, att minskning av antalet ledamöter vore nödvändig. Svårigheterna borde kunna övervinnas därigenom att de handlingar, som borde genomses av samtliga ledamöter, cirkulerade i grupper. Då skulle man hinna med alla på en vecka. Ett utskott skulle kunna förbereda särskilt viktiga frågor. *Alla* församlingar borde vara företrädde i konsistoriet, då alla kyrkliga livsbehov borde ha sina talesmän. Ärendena skulle möjligen förenklas genom förslaget, men å andra sidan skulle åtskilliga särskilda önskingar och synpunkter ej få tillfälle att göra sig gällande. Ej heller det Welinderska förslaget syntes utgöra någon förbättring. Församlingarna hade fått sig säte och stämma i konsistoriet tillförsäkrade genom sina privilegier, vilka under tidernas lopp städse respekterats och av Kungl. Maj:t skyddats.

*Finska* församlingen erinrade till en början, att dess privilegium om säte och stämma i konsistoriet blivit stadfäst senast av Karl XIV Johan den 21 december 1840. Rätten skulle bliva hotad utan någon slags kompensation i form av inflytande vid utseendet av ledamöter. Hittillsvarande sammansättningen vore en värdefull garanti för att de olika församlingarnas olika intressen finge

göra sig hörda. De nuvarande olägenheterna torde kunna undvikas genom en omläggning av arbets sättet. Ett provisorium skulle dessutom kunna tänkas fördröja lösningen av frågan om definitiv omorganisation av de ecklesiastiska konsistorierna samt stiftsfrågan för Stockholm. Det syntes ej bli till avgjord fördel varken för territoriella eller icke territoriella församlingar.

Härefter avgav *överståthållarämbetet* den 13 oktober 1925 utlåtande och tillstyrkte därvid konsistoriets förslag. Ämbetet anförde bland annat:

Förslaget avsåge allenast en provisorisk förändring, innan det större förslaget om ändring av stiftsstyrelserna hunne genomföras. Det vore hög tid, att förändring ägde rum. Konsistoriets förslag syntes tillrädligt, då däremot det Welinderska förslaget ej kunde förordas. Det vore ju blott fråga om ett provisorium och därför orimligt att införa sådana nyheter som att tillsätta ledamöterna genom val, ej genom Kungl. Maj:ts förordnande. Tyska och finska församlingarnas privilegier kunde förvisso ej så tolkas, att dessa församlingar därigenom skulle blivt tillerkänd bättre rätt till säte och stämma i konsistoriet än övriga församlingar.

Justitiekanslersämbetet, som anbefallts att yttra sig i ärendet, införskaffade från Stockholms stads konsistorium dels avskrifter av de handlingar, genom vilka tyska och finska församlingarnas privilegier blivt dem tilldelade och bekräftade, dels ock utlåtande, dagtecknat den 22 december 1925, angående samma privilegier. I detta utlåtande hade konsistoriet anført huvudsakligen följande:

Enligt professor Hjalmar Holmquists avhandling »De svenska domkapitlens förvandling till lärarekapitel 1571—1687» (Uppsala universitets årsskrift 1908) syntes tyska och finska församlingarnas pastorer haft säte och stämma i konsistoriet alltsedan dess officiella framträdande i slutet på 1500-talet. Redan i Uppsala mötes beslut år 1593 uppräknades bland »capitulares i Stockholm» pastorerna i tyska och finska församlingarna. I konsistorii protokoll för den 7 juli 1642 och oktober 1644 anträffades såsom närvarande, bland andra, pastorerna i tyska och finska församlingarna. Vid början av den protokolls bok, som innehölle protokollen för 1647—1649, mötte anteckningen »Hoc tempore fuerunt Consistoriales» och uppräknades därpå, bland andra, pastor primarius, pastorerna i Clostret, S. Clara, S. Jacob, på Söder, i finska och tyska församlingarna.

I de åberopade privilegierna påträffades uttryckliga bestämmelser rörande pastorernas säte och stämma i konsistoriet första gången, för tyska församlingen i Karl XII:s stadfästelse 1717 å församlingens privilegier och för finska församlingen i kungl. brev den 21 december 1840.

Vad slutligen anginge de åberopade privilegierna i vad desamma avsåge rätt för tyska och finska församlingarna att för sina kyrkoherdar äga säte och stämma i konsistoriet, syntes desamma icke kunna tolkas annorlunda än att med privilegierna avsetts att giva tyska och finska församlingarna samma rätt som övriga församlingar i Stockholm. Någon bättre rätt i nu ifrågavarande avseende än den som tillkomme de territoriella församlingarna i Stockholm torde icke vara tyska och finska församlingarna tillerkänd genom privilegierna.

*Justitiekanslersämbetet* förklarade sig instämma i den av konsistoriet antydda åsikten, att åberopade privilegier icke utgjorde hinder för genomförande av de föreliggande reformförslagen.

I en vid 1925 års allmänna kyrkomöte väckt motion, nr 94, angående omorganisation av Stockholms stads konsistorium hemställdes, att kyrkomötet måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, *dels* att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för att provisoriskt få de nuvarande svårigheterna för arbetet i konsistoriet undanröjda, *dels ock* att, därest frågan om stiftsstyrelsernas organisation ej inom den närmaste tiden vunno sin lösning, utredning måtte verkställas, om och på vilket sätt lekmän skulle kunna få inträde i konsistoriet.

Beträffande det provisoriska ordnandet av arbetet i konsistoriet anfördes i motionen följande:

Vissa viktigare frågor skulle fortfarande efter Konungens bestämmande handläggas av det nuvarande konsistoriet, och den av konsistoriet föreslagna mindre delegationen, som skulle hava att upptaga övriga mål och ärenden, borde begränsas till att utom ärkebiskopen, då han vore tillstädes, och pastor primarius bestå av sex ledamöter, därav den ena hälften för sex år skulle väljas av konsistoriet och den andra hälften likaledes för sex år utses av Konungen. För vinnande av kontinuitet torde i så fall första gången en ledamot av konsistoriet böra väljas för sex år, en för fyra år och en för två år, och motsvarande anordning vidtagas beträffande de av Konungen utsedda ledamöterna. Ifrågasättas kunde ock, om icke den begränsning borde göras, att till ledamot ej finge utses den, som icke t. ex. minst fem år innehaft kyrkoherdebefattning i Stockholm, ej heller den, som uppnått en viss högre ålder, förslagsvis 67 år.

*Kyrkolagsutskottet* ansåg sig, då frågan om en omorganisation av konsistoriet redan underställts Kungl. Maj:ts prövning och då det svårigen läte sig bedöma, huru en omreglering av konsistoriet lämpligen borde ske, för det dåvarande icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Emellertid beslöt *kyrkomötet* hos Kungl. Maj:t anhålla, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för att provisoriskt få de nuvarande svårigheterna för arbetet i Stockholms stads konsistorium undanröjda. Detta beslut anmäldes i skrivelse den 4 november 1925, nr 41.

Departement-  
schefen.

För en förändring med avseende å sammansättningen av Stockholms stads konsistorium synas övertygande skäl vara anförda. Att den nuvarande organisationen måste medföra betydande svårigheter för arbetets jämna gång ligger i öppen dag. De olika förslag, vilka framkommit i syfte att en lämpligare anordning må kunna åvägabringas, överensstämma däri, att antalet ledamöter i konsistoriet bör i avsevärd grad minskas. Om sättet för genomförande av en dylik åtgärd har däremot enighet icke kunnat uppnås. Av de föreliggande förslagen ansluter sig konsistoriets framställning närmast till gällande ordning, i det att samtliga bisittare i konsistoriet enligt förslaget skola utses inom de nu självskrivna ledamöternas krets; från andra håll har man funnit ett tillfälle nu erbjuda sig att söka förverkliga det otvivelaktigt ganska allmänt omfattade önskemålet att bereda lekmän inträde i konsistoriet. Det motstånd, som från vissa håll försports mot en omedelbar förändring av konsistoriets organisation, torde åtminstone delvis vara grundat på den uppfattning, att en lösning i enlighet med något av de föreliggande förslagen skulle vara ägnad att för längre



tid undanskjuta ett avgörande i den större frågan om huvudstadens avskiljande från ärkestiftet för att bilda ett särskilt stift.

I detta sammanhang bör erinras, att frågan om en fullständig omorganisation av de kyrkliga konsistorierna sedan en längre tid varit föremål för behandling. Ett kommittéförslag till lag angående organisation av stiftstyrelse m. m. föreligger sedan den 31 december 1906, och den s. k. domkapitelskommittén har därefter den 18 december 1918 avgivit betänkande och förslag rörande stiftsstyrelsernas organisation. Intetdera av dessa förslag har emellertid hittills ansetts kunna läggas till grund för lagstiftning, och det är för närvarande knappast möjligt att med någon bestämdhet angiva den tid, då denna i hela den kyrkliga förvaltningen så ingripande fråga kan väntas bli upptagen till slutlig prövning. Otvivelaktigt hade det varit att föredraga, om med en omorganisation av Stockholmskonsistoriet kunnat anstå till dess att detta spörsmål erhållit sin lösning i det naturliga sammanhanget med förändringar beträffande stiftsstyrelserna i allmänhet. Med hänsyn till de påtagliga olägenheter, vilka äro förbundna med den nuvarande ordningen, synes emellertid ett dylikt uppskov knappast kunna försvaras. För min del är jag därför benägen tillstyrka, att erforderliga åtgärder nu vidtagas för att bereda en utväg, mer eller mindre tillfällig, från de svårigheter, som för närvarande tynga konsistoriets arbete. Det torde vara klart, att vid en dylik lösning, som erhåller karaktären av ett provisorium, icke kunna komma under övervägande vissa spörsmål, vilka äga en mera principiell innebörd eller innefatta större avvikelser från nuvarande ordning än som omedelbart följa av det närmaste ändamålet, en reduktion av konsistoriets ledamotsantal. Särskilt gäller detta frågan om lekmäns inträde i konsistoriet; hur önskvärd en förändring i denna riktning än må vara, lär den dock icke lämpligen kunna genomföras i detta sammanhang. I frågans närvarande läge har det av konsistoriet framlagda förslaget i allt väsentligt synts mig erbjuda den enklaste och bästa lösningen. På grundval därav har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета ett lagförslag för vilket jag nu anhåller få lämna redogörelse.

Då antalet ledamöter i konsistoriet skall minskas, lär det näppeligen kunna ifrågakomma att låta självskrivnenhet för vissa församlingars kyrkoherdar utgöra grund för sammansättningen. Beträffande ordförandeskapet torde någon förändring icke vara önskvärd eller lämplig, men i övrigt måste en ny ordning införas. I detta avseende föreligga flera olika förslag: förordnande av Konungen, val av Stockholms prästerskap eller av konsistoriets nuvarande medlemmar eller ock vissa kombinationer mellan dessa förslag. För min del har jag funnit de starkaste skälen tala för ett bifall till konsistoriets förslag, eller att bisittarna förordnas av Konungen. Att i detta sammanhang införa en så genomgripande nyhet som val av bisittare i konsistoriet synes mig icke vara lämpligt.

Även däri har jag funnit mig böra biträda konsistoriets förslag, att bestämmelser synts böra meddelas för åstadkommande av ett lämpligt personval. Jag förordar alltså, att förordnande skall av Konungen meddelas efter det förslag

avgivits av ärkebiskopen och pastor primarius, de båda ordförandena i såväl det nuvarande som det omorganiserade konsistoriet.

I fråga om antalet bisittare i det nya konsistoriet växla förslagen mellan sex och åtta. Skäl kunna onekligen anföras för båda alternativen; de övriga konsistorierna i landet hava ett medlemsantal av högst nio (Göteborg), minst fem (Visby), men bestå mestadels av sju eller åtta personer, biskopen inräknad. Ett lägre ledamotsantal innebär praktiska fördelar i fråga om ett kollegium, som har att handlägga en myckenhet ärenden; även med hänsyn till den domsrätt, konsistoriet har att utöva, är en viss begränsning önskvärd. Å andra sidan bör konsistoriet så vitt möjligt innesluta representanter för olika stadsdelar och ej heller i övrigt erhålla en sammansättning, som med hänsyn till skilda kyrkliga intressen inom huvudstaden skulle kunna betecknas såsom ensidig. Vid övervägande härav har jag funnit mig böra föreslå, att antalet ledamöter, ordföranden ej inräknad, bestämmas till åtta.

Med hänsyn till omorganisationens provisoriska natur har jag icke ansett mig böra eller kunna tillmötesgå det från åtskilliga håll under ärendets behandling uttalade önskemålet att bisittarna i konsistoriet skulle kunna utses bland huvudstadens prästerskap i dess helhet. Jag har ansett, att valbarheten bör inskränkas till den krets, som nu bildar konsistoriet, d. v. s. de ordinarie kyrkoherdarna i Stockholms territoriella församlingar samt i tyska och finska församlingarna.

Enligt kungl. brev den 15 juli 1752 gäller, att »ett konsistorium skall, när något där förekommande ärende avslutas kan, bestå åtminstone av fyra ledamöter, vilka om slutet böra vara ense, samt att, när någon av de ordinarie ledamöter haver laga förfall, eller ock är jävaktig, varutinnan 13 kap. 1 § rättegångsbalken skall vara till efterlevnad, då enligt förenämnda förordning [kungl. förordningen den 11 februari 1687, huru med rättegång uti domkapitlet skall förhållas] andre skicklige män må kallas att göra biträde till ett antal av sju, där ej förut fyra blivit om slutet ense'. I 1687 års förordning, till vilken hänvisning sålunda skett, uttalas mera allmänt, att biskoparna kunna, 'när nödortvten kräver', till deltagande i domkapitlets förhandlingar kalla 'flere skicklige män sig till råd och hjälp'. Enligt resolution den 11 mars 1806 har Kungl. Maj:t 'förklarat adjunktion av tvenne ledamöter för obehörig, då vid omröstningens början konsistorium, bestående av fem ledamöter, varit domfört'. Av Kungl. Maj:ts brev den 7 juni 1834 till konsistoriet i Linköping inhämtas, att emedan 1752 års brev och 1806 års resolution medgäve, att när antalet av ledamöter i konsistorium endast uppginge till fyra, andra skickliga män finge kallas att biträda till ett antal av sju, men detta stadgande blott avsåge sådana viktigare ärenden, vid vilkas avgörande skiljaktighet i meningarna uppstått, konsistorium anhållit, det konsistorium måtte tillåtas att vid tillfällena, då för en eller annan av konsistorii kvarvarande fyra ordinarie ledamöter laga förfall kunde inträffa, få till sitt biträde i deras ställe adjungera andra därtill behöriga och skickliga ecklesiastika tjänstemän; samt att Kungl. Maj:t till denna hemställan lämnat bifall. Då dessa bestämmelser torde äga tillämpning jämväl i fråga om Stockholms stads konsistorium, har jag icke

ansett mig hava anledning föreslå införande av ett stadgande, enligt vilket suppleanter skulle utses för att kunna inträda vid förfall för ordinarie bisittare i konsistoriet. Väl kan den på nyss nämnda ålderdomliga bestämmelser grundade anordningen, att ett konsistorium vid behov kompletteras genom en tämligen godtycklig adjunktion av utomstående personer, ingalunda betraktas såsom tillfredsställande. Något större praktiskt behov av en särskild, allenast för Stockholmskonsistoriet gällande regel i detta avseende lär emellertid icke vara för handen. Då enligt förslaget konsistoriet skall bestå av — utom ärkebiskopen — nio personer, vilka icke utan laga förfall äga utebliva från sammanträdena, torde det endast i mera sällsynta fall inträffa, att icke det för fattande av beslut erforderliga antalet skall vara att påräkna. Skulle en adjunktion behöva förekomma, bör tydligen tillkallas någon av de kyrkoherdar i Stockholm, vilka icke tillhöra konsistoriet.

I den vid fjolårets kyrkomöte väckta motionen i detta ämne ifrågasattes, huruvida såsom en ytterligare kompetensbestämmelse för ledamot i konsistoriet borde gälla, att vederbörande under viss tid, förslagsvis fem år, innehåft kyrkoherdebefattning i Stockholm. Detta förslag har jag icke ansett mig böra biträda, då därigenom antalet kompetenta personer kunde komma att begränsas i så hög grad att svårighet måste uppstå för beredande av en fullt lämplig sammansättning av konsistoriet.

I fråga om den tid, ett uppdrag att vara ledamot i konsistoriet bör avse, står valet mellan att låta uppdraget gälla för vederbörandes tjänstetid såsom kyrkoherde i Stockholm eller att fastställa en period av ett visst antal år. För min del har jag anslutit mig till det senare alternativet. Då ledamotskap i konsistoriet ej längre grundas å självskrivnenhet, torde det vara mindre lämpligt att binda förordnandet vid tjänstetiden, i synnerhet som de flesta prästerliga befattningshavare under hela sin livstid kvarstå i tjänst. För upprätthållande av nödig kontinuitet i konsistoriets arbete har jag ansett mig böra föreslå en tid av tio år. Då det emellertid bör givas möjlighet att förebygga, att personer kvarstå såsom konsistorieledamöter intill en alltför hög levnadsålder, torde åt Kungl. Maj:t böra lämnas befogenhet att fastställa den kortare tid, som i särskilt fall kan finnas lämplig. Tydligen skall under alla omständigheter uppdraget anses förfallet för den, som upphör att vara kyrkoherde i Stockholm. Med hänsyn till den jämförelsevis fåtaliga krets, inom vilken valet skall träffas, torde det icke kunna lämnas vederbörande fritt att undandraga sig förordnande såsom konsistorieledamot. Enligt förslaget skall skyldighet att mottaga och behålla sådant uppdrag gälla för den, vilken icke redan under minst tio år tjänstgjort såsom ledamot eller kan åberopa förfall, som godkännes av Kungl. Maj:t.

Utöver bestämmelser av nu angivet innehåll torde erfordras vissa tillämpningsföreskrifter, såsom angående skyldighet för konsistoriet att hos Kungl. Maj:t anmäla uppkommande ledigheter och om ordningen för avgivande av förslag. Utfärdandet av dylika föreskrifter lär böra tillkomma Kungl. Maj:t.

Tiden för den ifrågasatta lagens ikraftträdande synes kunna bestämmas till den 1 maj 1927, dock med det förbehåll, att ärende, som dessförinnan av kon-

sistoriet upptagits till behandling, skall handläggas och avgöras i enlighet med förut gällande bestämmelser.

Av de yttranden, vilka i detta ärende avgivits av tyska och finska församlingarna i Stockholm, har framgått, att dessa församlingar i de för dem utfärdade privilegierna ansett sig äga stöd för att motsätta sig den föreslagna omorganisationen av konsistoriet. För min del ansluter jag mig till den av justitiekanslersämbetet, överståthållareämbetet och konsistoriet uttalade uppfattningen, att privilegierna icke kunna innefatta hinder för förslaget genomförande. Annan innebörd läser icke kunna givas dessa privilegier än att genom dem omförmälda församlingar tillförsäkrats samma rätt som i förevarande hänseende tillkommer de territoriella församlingarna i Stockholm. Denna rätt lämnas enligt förslaget oförkränt, då även kyrkoherdarna i tyska och finska församlingarna skulle kunna utses till ledamöter i konsistoriet.

Det torde böra anmärkas, att även beträffande några av Stockholms territoriella församlingar meddelats särskilda föreskrifter rörande deras representation i konsistoriet. Dessa föreskrifter hava tillkommit i samband med beslut om församlingarnas införlivande med Stockholm i ecklesiastikt avseende. Så har skett genom beslut den 31 december 1913 angående Brännkyrka församling och den 27 april 1917 beträffande Bromma församling. Med dessa föreskrifter har uppenbarligen icke avsetts annat än att göra nämnda församlingar likställda med de gamla stadsförsamlingarna. En särskild anledning att meddela dylika bestämmelser har legat däri, att ordalagen i 1687 års förordning: 'i staden och på malmarna', icke kunnat anses omedelbart tillämpliga på de inkorporerade församlingarna.

I enlighet med de av mig nu angivna grunder har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till *lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.*»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:  
Stig Löfgren.

*Bilaga.*

## Förslag

till

## Lag

**med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.**

Med upphävande av vad i lag eller särskild författning finnes stadgat här-  
emot stridande förordnas som följer:

### 1 §.

Stockholms stads konsistorium består av pastor primarius såsom ordförande och åtta av de ordinarie kyrkoherdarna i Stockholms stads territoriella församlingar samt tyska och finska församlingarna därstädes såsom ledamöter.

Ärkebiskopen äger taga säte och stämma i konsistoriet, och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

### 2 §.

Konungen utser, efter det förslag avgivits av ärkebiskopen och pastor primarius, ledamöterna i konsistoriet. Uppdraget avser en tid av tio år eller den kortare tid Konungen i särskilt fall bestämmer.

Där ej förekommer förfall, som Konungen godkänner, äger endast den, vilken under minst tio år varit ledamot, avsäga sig sådant uppdrag.

### 3 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag, utfärdar Konungen.

---

Denna lag skall träda i kraft den 1 maj 1927. Dock skall ärende, som dessförinnan upptagits till behandling av konsistoriet, handläggas och avgöras i enlighet med de före nämnda dag gällande bestämmelser.

---

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 september 1926.*

N ä r v a r a n d e:

justitierådet	VON SETH,
justitierådet	WEDBERG,
regeringsrådet	PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet	ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 4 september 1926, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av chefen för justitiedepartementets lagavdelning, revisionssekreteraren Axel Afzelius.

*Lagrådet yttrade:*

Det läres vara avsett, att Konungen i de närmare föreskrifterna om lagens tillämpning skall bestämma, huruvida — vad lagtexten lämnar öppet — ärkebiskopen och pastor primarius ha att avgiva ledamotsförslag var för sig eller gemensamt. Mera tillfredsställande än båda alternativen synes dock vara, att pastor primarius avger förslag, varöver ärkebiskopen yttrar sig.

Enligt lagförslaget skall Konungen äga att i särskilt fall meddela ledamotsförordnande för viss kortare tid än den i allmänhet gällande. Med hänsyn särskilt till den dömande verksamhet, som är konsistoriet anförtrodd, synes det likväl önskligt, att reglerna för dess sammansättning icke mer än nödigt är lämna utrymme för regeringsmaktens förfoganden. Såsom departementschefens yttrande utvisar, beror förslagets ståndpunkt därav att den normala tjänstgöringsperioden satts så lång som tio år. Om, i överensstämmelse med vad konsistoriet förordat och såsom lagrådet jämväl vill hemställa, tiden bestämmes till allenast fem år, läres något undantag därifrån icke vara erforderligt. Då efter hand, i mån av ledamots avgång, konsistoriet kommer att successivt förnyas, i det att de fem åren för varje ny ledamot räknas från tidpunkten för hans förordnande, torde även med denna kortare tjänstgöringsperiod vara tillräckligen sørjt för det upprätthållande av nödig kontinuitet i

konsistoriets arbete, som departementschefen åsyftat med den föreslagna tio-åriga funktionstiden.

Om en ovillkorlig rätt att avsäga sig ledamotskap tillerkännes en var, som under minst tio år varit ledamot, synes härav kunna bliva en följd, att konsistoriet icke alltid får den sammansättning, som vore den bästa, ja kanske rent av att någon gång nödigt antal konsistoriales icke stode att uppbringa. I betraktande härav och då förslaget ej ålägger huvudstadens kyrkoherdar någon tunga utöver vad de redan hava, hemställes, att ej någon må avsäga sig uppdraget med mindre han visar hinder, som Konungen godkänner. Det lär ej kunna betvivlas, att Konungen komme att till hög ålder, synnerligen betungande göromål eller andra dylika ursäkter taga all tillbörlig hänsyn.

Vinner vad nu anförts beaktande, lär vid den omarbetning av förslaget, som därav föranledes, även någon redaktionell förenkling kunna vidtagas, exempelvis så att uppdelningen i paragrafer övergives och i promulgationsstadgandet mera direkt utsäges, att konsistoriet skall vara sammansatt enligt de före den 1 maj 1927 gällande bestämmelserna vid handläggning och prövning av ärende, som det redan före sagda dag haft under behandling.

Ur protokollet:

*A. V. Stenkula.*

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementets ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet i Sigtuna den 30 september 1926.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråder THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren, lagrådets den 28 september 1926 avgivna utlåtande över det den 4 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium*.

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

»Enligt det till lagrådet remitterade förslaget skall, innan ledamöter i konsistoriet utses av Kungl. Maj:t, förslag hava avgivits av ärkebiskopen och pastor primarius. Därvid har förutsatts, att närmare bestämmelser om ordningen och sättet för avgivande av förslag komma att utfärdas av Kungl. Maj:t. Enligt lagrådets uppfattning bör den ordning gälla, att pastor primarius avger förslag, varöver ärkebiskopen yttrar sig. I praktiskt avseende torde skillnaden mellan de olika alternativ, vilka sålunda blivit ifrågasatta, vara föga betydande. Enklast lär dock frågan lösas genom att erforderliga föreskrifter lämnas av Kungl. Maj:t. För att den av lagrådet föreslagna formen för ärendets beredning icke skall vara utesluten har jag låtit vidtaga en jämkning av ordalagen i 2 § första stycket.

Visserligen har jag icke kunnat dela den betänklighet, lagrådet uttalat mot att Kungl. Maj:t skulle kunna i särskilda fall meddela ledamotsförordnande för kortare tid än den i allmänhet gällande. Då emellertid någon praktisk olägenhet knappast torde uppkomma genom funktionstidens bestämmande till fem år utan nyss nämnd befogenhet för Kungl. Maj:t att inskränka denna tid, har jag i enlighet med lagrådets hemställan, vilken överensstämmer med vad konsistoriet föreslagit, ansett mig icke i denna del böra vidhålla det remitterade förslaget.

Jämväl i fråga om rätten till avsägelse av ledamotskap har jag funnit mig kunna biträda lagrådets hemställan.

I enlighet med de av mig nu angivna grunder har jag låtit omarbета förslaget, och hava därvid tillika vidtagits några jämkningar i redaktionellt hänseende.»



Föredraganden uppläser det sålunda omarbetade förslaget och hemställer, att genom skrivelse måtte jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen inhämtas kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkänner förslaget.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till kyrkomötet skall avlätas skrivelse av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.<sup>1</sup>

Ur protokollet:

*N. Cervin.*

---

<sup>1</sup> Se bil. sid. 18

**Förslag**

till

**Lag****med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.**

Med upphävande av vad i lag eller särskild författning finnes stadgat här-  
emot stridande förordnas som följer:

**1 §.**

Stockholms stads konsistorium består av pastor primarius såsom ordförande och åtta av de ordinarie kyrkoherdarna i stadens territoriella församlingar samt tyska och finska församlingarna såsom ledamöter.

Ärkebiskopen äger taga säte och stämman i konsistoriet, och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

**2 §.**

Konungen utser, efter hörande av ärkebiskopen och pastor primarius, ledamöterna i konsistoriet. Uppdraget avser en tid av fem år.

Ej må någon avsäga sig uppdrag att vara ledamot med mindre han visar hinder, som Konungen godkänner.

**3 §.**

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag, utfärdar Konungen.

---

Denna lag skall träda i kraft den 1 maj 1927. Dock skall konsistoriet vara sammansatt enligt dessförinnan gällande bestämmelser vid handläggning och prövning av ärende, som konsistoriet redan före sagda dag haft under behandling.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför  
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott  
den 12 november 1926.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren, anmäler kyrkomötets skrivelse den 2 november 1926, nr 25, däri kyrkomötet tillkännagivit, att sedan Kungl. Maj:t genom en den 30 september 1926 dagtecknad skrivelse, nr 16, förklarat sig vilja, jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen, inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkände vid Kungl. Maj:ts skrivelse fogat förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium, kyrkomötet, som icke kunnat bifalla ifrågavarande lagförslag i oförändrat skick, för sin del antagit lag i ämnet av den lydelse, kyrkomötets skrivelse utvisade.

Föredraganden hemställer, att över förenämnda av kyrkomötet för dess del antagna lagförslag, i vad det skiljer sig från Kungl. Maj:ts skrivelse till kyrkomötet, lagrådets utlåtande skall för det i § 87 regeringsformen oförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

*Ragnar Kihlgren.*

Bilaga.

## Nr 25.

Godkänd av kyrkomötet den 2 november 1926.

*Kyrkomötets underdåniga skrivelse i anledning av dels Kungl. Maj:ts förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium, dels ock en i anledning därav väckt motion.*

(Kyrkolagsutskottets betänkande nr 16.)

## Till KONUNGEN.

Genom en den 30 september 1926 dagtecknad skrivelse, nr 16, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av skrivelsen bifogade i statsrådet och lagrådet förda protokoll, förklarat sig vilja, jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen, inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkände här nedan intaget förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.

Lagförslaget är av följande lydelse:<sup>1</sup>

Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förenämnda skrivelse har i en vid kyrkomötet väckt motion, nr 42, under hänvisning till en vid 1925 års kyrkomöte väckt motion, nr 94, hemställts, att kyrkomötet måtte för sin del besluta i huvudsak sådan sammansättning av det förändrade konsistoriet, som i sistnämnda motions motivering angåves.

Beträffande de motiv, som anfördes i sistberörda motion, må anföras följande:

»Tydligt är, att anordning omedelbart erfordras för undanröjande av de nuvarande svårigheterna för arbetet i konsistoriet, och därvid torde det av konsistoriet framställda förslaget i huvudsak kunna läggas till grund. Det kan emellertid ifrågasättas, om icke vissa mot förslaget framställda anmärkningar skulle bortfalla, ifall en sådan ändring skedde, att vissa viktigare frå-

<sup>1</sup> Lagtexten, vilken överensstämmer med bilagan å sid. 18 här ovan, har här utesluts.

gor fortfarande efter Konungens bestämmande handlades av det nuvarande konsistoriet, och att den av konsistoriet föreslagna mindre delegationen, som skulle hava att upptaga övriga mål och ärenden, begränsades till att utom ärkebiskopen, då han är tillstädes, och pastor primarius bestå av sex ledamöter, därav den ena hälften för sex år skulle väljas av konsistoriet och den andra hälften likaledes för sex år utses av Konungen. För vinnande av kontinuitet torde i så fall första gången en ledamot av konsistoriet böra väljas för sex år, en för fyra år och en för två år, och motsvarande ordning vidtagas beträffande de av Konungen utsedda ledamöterna.»

Kyrkomötet erinrar därom, att 1925 års kyrkomöte i anledning av motionen nr 94 i underdånig skrivelse nr 41 hos Eders Kungl. Maj:t anhöll, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för att *provisoriskt* få de nuvarande svårigheterna för arbetet i Stockholms stads konsistorium undanröjda, och kyrkomötet finner även nu uppenbart, att åtgärder snarast möjligt måste vidtagas för nämnda ändamål. De olägenheter, som äro förbundna med den nuvarande sammansättningen av konsistoriet, hava av alla vitsordats och äro så påtagliga, att desamma undanröjande måste anses vara väl påkallat.

Lika med Eders Kungl. Maj:t finner kyrkomötet, att det åsyftade ändamålet lämpligen kan vinnas genom minskning, åtminstone vid handläggning av flertalet ärenden, av antalet ledamöter i konsistoriet.

Emot det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna sättet för dessa ledamöters utseende hava emellertid hos kyrkomötet uppstått vissa betänkligheter. Då det, såsom här är fallet, är fråga om omorganisation av allenast ett av landets konsistorier och för detta allenast provisoriskt i avvaktan på frågans definitiva lösning för landet i dess helhet, har det syntts kyrkomötet av vikt att, till förebyggande av att nu ernädd organisationsform skulle kunna verka prejudicerande, hålla sig, så långt som utan uppgivande av det avsedda ändamålet vore möjligt, inom ramen av det bestående. Det förefaller kyrkomötet icke vara en av förhållandena med nödvändighet betingad avvikelse från nämnda grundsats, om åt Eders Kungl. Maj:t uppdroges att förordna ledamöter i konsistoriet, en befogenhet, vartill motsvarighet saknas med avseende å övriga konsistorier. Varken ur nu nämnd synpunkt eller av praktiska skäl torde väsentliga anmärkningar med fog kunna göras mot en anordning, enligt vilken, med bibehållande av konsistoriet i dess nuvarande sammansättning, åt detsamma uppdroges att inom sina ledamöters krets utse en delegation för avgörande av flertalet frågor. Till närmast överensstämmelse med förhållandena i andra konsistorier har antalet ledamöter i delegationen, benämnd Stockholms stads mindre konsistorium, ansetts böra bestämmas till sex förutom pastor primarius och ärkebiskopen såsom självskrivna. I sammanhang härmed har ledamöternas tjänstetid i det mindre konsistoriet föreslagits till sex år, med möjlighet till omval.

Då konsistoriet i nuvarande sammansättning, benämnt Stockholms stads större konsistorium, enligt detta förslag alltjämt kommer att äga bestånd, har man icke trätt för nära de privilegier, som finska och tyska församlingarna äga. Till det större konsistoriets handläggning och prövning skulle,

förutom val av ledamöter i det mindre konsistoriet, alltjämt förbehållas sådana ärenden, som av Konungen hänskjutits till detsamma.

Med nu föreslaget innehåll i lagen torde icke erfordras några särskilda tillämpningsföreskrifter rörande detsamma.

På grund av det anförda får kyrkomötet, med förklarande att kyrkomötet icke kunnat oförändrat antaga det i Eders Kungl. Maj:ts skrivelse framlagda lagförslaget, anmäla, att kyrkomötet för sin del antagit följande

## F ö r s l a g

till

## L a g

**med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium.**

Med upphävande av vad i lag eller särskild författning finnes stadgat här-  
emot stridande förordnas som följer:

### 1 §.

Stockholms stads konsistorium utgöres dels av dess större konsistorium, dels av dess mindre konsistorium.

Det större konsistoriet är sammansatt enligt de för sammansättningen av Stockholms stads konsistorium hittills gällande regler.

Det mindre konsistoriet består av pastor primarius såsom ordförande samt sex av det större konsistoriets ledamöter, utsedda på sätt i 3 § sägs av det större konsistoriet.

### 2 §.

Stockholms stads större konsistorium handlägger och prövar ärenden, som av Konungen hänskjutits till det större konsistoriets avgörande eller yttrande, så ock ärenden angående utseende jämlikt 3 § av ledamöter i det mindre konsistoriet.

Övriga inom Stockholms stads konsistorium till avgörande eller yttrande förekommande ärenden handläggas och prövas av det mindre konsistoriet.

### 3 §.

Vid val inom det större konsistoriet av ledamot i det mindre konsistoriet skola de i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863 meddelade bestämmelser rörande val bland elektorer för utseende av lekmannaombud i kyrkomötet äga motsvarande tillämpning.

Uppdraget såsom ledamot av det mindre konsistoriet avser en tid av sex år. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag utgått, utses ny ledamot för den återstående uppdragstiden.

Ej må någon avsäga sig uppdrag att vara ledamot av det mindre konsistoriet, med mindre han visar hinder, som Konungen godkänner.

4 §.

Ärkebiskopen äger taga säte och stämma i konsistoriet; och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

---

Denna lag skall träda i kraft den 1 maj 1927, dock skall konsistoriet vara sammansatt enligt dessförinnan gällande bestämmelser vid handläggning och prövning av ärende, som konsistoriet redan före sagda dag haft under behandling.

Då ledamöter i det mindre konsistoriet första gången väljas, skola genom särskilda valförrättningar utses två ledamöter för sex år, två ledamöter för fyra år och två ledamöter för två år.

Stockholm den 2 november 1926.

Underdånigst.

---

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 16 november 1926.*

N ä r v a r a n d e:

justitierådet VON SETH,  
justitierådet WEDBERG,  
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,  
justitierådet ALEXANDERSON.

Sedan Kungl. Maj:t genom en den 30 september 1926 dagtecknad skrivelse, nr 16, inhämtat kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkände vid skrivelsen fogat förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium, hade kyrkomötet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 november 1926, nr 25, tillkännagivit, att kyrkomötet icke kunnat oförändrat antaga det i Kungl. Maj:ts skrivelse framlagda lagförslaget utan för sin del antagit förslag till lag i ämnet av den lydelse kyrkomötets skrivelse utvisade.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 november 1926, hade Kungl. Maj:t förordnat, att över förenämnda av kyrkomötet för dess del antagna lagförslag, i vad det skilde sig från Kungl. Maj:ts skrivelse till kyrkomötet, lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för justitiedepartementets lagavdelning, revisionssekreteraren Axel Afzelius.

Lagrådet ansåg väl förslaget giva anledning till vissa anmärkningar huvudsakligen av formell art, men fann dessa dock icke vara av beskaffenhet att böra hindra förslagets upphöjande till lag.

Ur protokollet:

A. V. Stenkula.

---



*Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 november 1926.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren, anmäler, efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet, lagrådets den 16 november 1926 avgivna utlåtande över det den 12 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium*.

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande hemställer föredraganden, att ifrågavarande av kyrkomötet för dess del godkända lagförslag måtte genom proposition föreläggas nästkommande års lagtima riksdag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

*Ragnar Kihlgren.*